

Lakisääteisten hautauspalveluiden järjestäminen kaupungilla

1535/00.04.01/2026

Kaupunginhallitus 31.8.2026

Valmistelija: hallintojohtaja Saara Rahkonen-Rannikko, puh. 020 615 9066, saara.rahkonen-rannikko(at)kouvola.fi

Yhteenveto

Hautaustoimilaissa (457/2003) säädetään vainajan asuinkunnalle velvollisuus huolehtia hautausjärjestelyistä sellaisessa tilanteessa, jossa kukaan vainajan läheinen tai mikään muukaan taho ei huolehdi vainajan hautausjärjestelyistä.

Kymenlaakson alueella hyvinvointialue on toistaiseksi hoitanut kyseistä tehtävää. Kymenlaakson hyvinvointialue on kuitenkin 12.8.2026 saapuneella yhteydenotollaan ilmoittanut siirtävänsä palvelutoiminnan kuntien vastuulle 1.9.2026 alkaen. Hyvinvointialue on samalla pyytänyt nimeämään Kouvolan kaupungilta henkilön, joka jatkossa hoitaa hautaustoimilain 23 §:n mukaiset hautausjärjestelyt.

Alla esitetyin perustein esitetään, että kaupunki tuottaa lakisääteiset hautaustoimen palvelun 1.9.2026 alkaen osana kaupunginhallituksen alaista palvelutuotantoa Elinvoimapalveluiden toimialan hyvinvointipalveluissa ja samalla hyvinvointialueen pyynnöstä nimeää hyvinvointipäällikön yhteyshenkilöksi hautaustoimilain 23 §:n mukaisissa hautaustoimiasioissa.

Asian valmistelun tausta ja päätösvallan perusteet

Perustuslain 121 §:n mukaisesti kunnille annettavista tehtävistä säädetään lailla. Hautaustoimintaa koskien asiasta on kuntien osalta säädetty hautaustoimilaissa (457/2003), jossa vainajan asuinkunnalle asetetaan velvollisuus huolehtia hautausjärjestelyistä sellaisessa tilanteessa, jossa kukaan vainajan läheinen tai mikään muukaan taho ei huolehdi vainajan hautausjärjestelyistä. Siten kyseisestä tehtävästä säädetään laissa, ja se kuuluu kuntien järjestämisvastuulle lakisääteisenä tehtävänä.

Kaupungin hallintosäännön 16.3 §:n mukaisesti kaupunginhallitus päättää toimialojen välisestä tehtäväjaosta siltä osin kuin hallintosäännössä ei ole asiasta määrätty.

Edelleen hallintosäännön mukaisesti kaupunginhallitus johtaa kaupungin toimintaa ja vastaa kuntalaissa säädetyistä tehtävistä sekä päättää hallintosäännössä kaupunginhallituksen vastuulle mainituista toimista sekä palveluista.

Lisäksi hallintosäännön 21.2 § mukaisesti kaupunginhallituksen tehtävänä on päättää asioista, joita ei ole säädetty tai määrätty muulle kaupungin monijäseniselle toimielimelle, viranhaltijalle tai luottamus henkilölle sekä vastata muun kaupunginhallituksen toimialaan liittyvän lainsäädännön noudattamisesta.

Siten selostusosassa kuvatusti kaupunginhallituksen päätösvaltaan kuuluu päättää hautaustoimilain mukaisten lakisääteisten palveluiden tuottamisen sijoittumisesta palveluorganisaatiossa ja asia tuodaan toimielimen käsiteltäväksi.

Kaupunginjuristin selvitys juridisista perusteista toiminnan järjestämiselle

Hautaustoimilaissa (457/2003) säädetään vainajan asuinkunnalle velvollisuus huolehtia hautausjärjestelyistä sellaisessa tilanteessa, jossa kukaan vainajan läheinen tai mikään muukaan taho ei huolehdi vainajan hautausjärjestelyistä.

Hautaustoimilain 23 §:ssä säädetään seuraavaa:

Jollei vainaja ole eläessään nimenomaisesti toivonut tietyn henkilön huolehtivan hautaamiseen, tuhkaamiseen ja tuhkan käsittelyyn liittyvistä järjestelyistä, voivat järjestelyistä huolehtia vainajan eloonjäänyt puoliso tai kuolinhetkellä vainajan kanssa avioliitonomaisissa olosuhteissa yhteisessä taloudessa jatkuvasti elänyt henkilö sekä lähimmät perilliset.

Jollei kukaan 1 momentissa tarkoitetuista henkilöistä huolehdi järjestelyistä, voi myös muu vainajan läheinen huolehtia niistä. Muussa tapauksessa järjestelyistä huolehtii se kunta, jossa vainajalla oli kuollessaan kotikuntalaissa tarkoitettu kotikunta, tai, jos vainajalla ei ollut kotikuntaa, se kunta, jossa vainaja kuollessaan asui.

Jos hautausjärjestelyistä on huolehtinut muu kuin pesän osakas, on hän oikeutettu saamaan kuolinpesän varoista korvauksen kohtuullisista hautauskuluista.

Jos 1 momentissa tarkoitetut henkilöt eivät pääse yksimielisyyteen hautaamisen tavasta, paikasta tai hautaustoimituksesta, käsitellään asia 1 momentissa tarkoitetun henkilön kanteesta siinä käräjäoikeudessa, jonka tuomiopiiriin vainajan kotikunta hänen kuollessaan kuului.

Ennen 1.1.2023 voimaantullutta sote-uudistusta vainajien hautaamisesta huolehtivat kuntien taikka mahdollisten sosiaali- ja terveystalouksien kuntayhtymien sosiaalitoimet. 1.1.2023 sosiaalihuollon järjestäminen on siirtynyt kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle. Hautaustoimilaissa säännelty vastuu hautausjärjestelyistä on kuitenkin jäänyt kunnille.

Valmistelun tausta ja palvelutoiminnan järjestäminen kaupungilla

Kymenlaakson alueella hyvinvointialue on toistaiseksi huolehtinut tähän saakka hautausjärjestelyistä vapaaehtoisesti. Kymenlaakson

hyvinvointialue on kuitenkin 13.8.2026 saapuneella yhteydenotollaan ilmoittanut siirtävänsä palvelutoiminnan kunnille 1.9.2026 alkaen. Hyvinvointialue on samalla pyytänyt nimeämäänsä Kouvolan kaupungilta henkilön, joka jatkossa hoitaa hautaustoimilain 23 §:n mukaiset hautausjärjestelyt.

Hyvinvointialueen ilmoitettua, ettei se tule 1.9.2026 alkaen hoitamaan hautausjärjestelyitä, tulee kaupungissa siten osoittaa palvelutoiminta osaksi palveluorganisaatorakennetta sekä nimetä hyvinvointialueelle kunnan hautausjärjestelyistä vastaava viranhaltija.

Nyt kunnille osoitettu tehtävä liittyy kunnan asukkaan elämänkaaren viimeiseen vaiheeseen, ihmisarvon toteutumiseen ja osallisuuden näkökulmaan ja on lakisääteisesti kuntien järjestämisvastuulle kuuluva tehtävä.

Tieto vainajista, joiden hautausjärjestelyt siirtyvät kunnan vastuulle, tulevat useimmiten hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalouden (esim. sairaalat, asumispalveluyksiköt ja sosiaalityö) kautta. Vainajien hautausjärjestelyistä sopiminen edellyttää hyvinvointialueen kanssa tehtävän yhteistyön lisäksi yhteistyötä muun muassa seurakuntien, poliisin ja hautaustoimijoiden kanssa. Kaupungin hyvinvointipalveluiden rajapinnassa tehdään tätä toimijayhteistyötä luontaisesti myös tällä hetkellä kunnan muiden hyvinvoinnin vastuualueen tehtävien osalta.

Kaupunginhallitukselle esitetään, että lakisääteisten hautauspalveluiden järjestäminen sijoittuu kaupunkiorganisaatiossa kaupunginhallituksen alaiseen toimintaan ja siten Elinvoimapaalveluiden toimialan Kehittämispalveluiden palvelualueeseen, hyvinvointipalveluihin. Yhteyshenkilöksi esitetään hyvinvointipäällikköä, joka vastaa tehtävässään kaupungin ja hyvinvointialueen välisestä yhdyspintatyöstä ja hyvinvoinnin edistämisestä. Operatiivinen toiminta koordinoidaan hyvinvointipalveluissa.

Lisäksi selvitetään yhteistyössä kaupungin hankintapalveluiden kanssa, miltä osin palvelutoimintaa on mahdollista toteuttaa ostopalveluna kustannustehokkuus, laatu- ja paikallisuustekijät huomioiden.

Liitteenä hyvinvointialueen kirje ja nimeämispyyntö.

Lisätietoja: hallintojohtaja Saara Rahkonen-Rannikko, puh. 020 615 9066, saara.rahkonen-rannikko(at)kouvola.fi, kaupunginjuristi Elina Amnell-Holzhäuser, puh. 020 615 7649, elina.amnell(at)kouvola.fi

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

1. että hautaustoimilain mukaisista asuinkunnan lakisääteisistä hautausjärjestelyistä vastaa kaupungilla kaupunginhallituksen alaisessa toiminnassa Elinvoimapaalveluiden toimialalla kehittämissä palveluissa hyvinvointipalvelut.

2. nimetä hyvinvointipäällikön vastaamaan hautaustoimilain (457/2003) 23 §:n mukaisista kunnan vastuulle kuuluvista hautausjärjestelyistä 1.9.2026 alkaen ja päättää samalla toimittaa tiedon päätöksestä pyydetysti tiedoksi hyvinvointialueelle määrääjassa.
3. valtuuttaa hyvinvointipäällikön tekemään hautaustoimilain 23 §:n mukaisiin hautausjärjestelyihin liittyvät hallintopäätökset, kuten esimerkiksi hankintapäätökset, ja hyväksymään niistä aiheutuvat kustannukset kaupungin voimassa olevien hankintaohjeiden puitteissa.
4. tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa ja se on nähtävillä yleisessä tietoverkossa 1.9.2026 lukien.

Kaupunginhallituksen päätös: